

ประเพณีตักบาตรดอกไม้ จังหวัดสระบุรี

ประวัติ/ ความเป็นมา/ ความสำคัญ

ประเพณีตักบาตรดอกไม้

ประเพณีตักบาตรดอกไม้ ที่วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เป็นประเพณีที่สำคัญของจังหวัดสระบุรี และมีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย ที่นำดอกไม้พื้นบ้านที่ชาวเมื่อนำมาตักบาตรในวันดังกล่าว เป็นดอกไม้ป่า ชาวสระบุรีเรียกว่าดอกเข้าพรรษา เพราะดอกจะบานก็เฉพาะช่วงเทศกาลเข้าพรรษาเท่านั้น ในงานประกอบไปด้วยการตักบาตรพระในจังหวัดสระบุรี จำนวน ๓,๐๐๐ รูป การถวายเทียนพรรษา พระราชทาน และเทียนจังหวัดสระบุรี ขบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านชาวสระบุรี ขบวนจำลองพยุหยาตราของสมเด็จพระเจ้าทรงธรรมเสด็จมานมัสการรอยพระพุทธบาท การประกวดไม้ดอกไม้ประดับธัญจากใบตอง และขบวนตักบาตรดอกไม้

ดอกเข้าพรรษา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ดอกเข้าพรรษา เป็นดอกไม้ชนิดหนึ่ง ต้นคล้ายๆกระชาย หรือว่านขมิ้น สูงประมาณไม่เกินหนึ่งศอก ส่วนสีสันของดอกไม้เข้าพรรษานี้ บางต้นก็ผลิตดอกสีเหลือง บางต้นก็สีขาวและบางต้นก็เป็นสีเงินม่วง ชอบขึ้นตามไหล่ภูเขาไฟธัญจากหรือเขาสุพรรณบรรพต เทือกเขาวง และภูเขาต่าง ๆ ในเขตอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ที่นำแปลกอยู่อย่างหนึ่งสำหรับพันธุ์ไม้ชนิดนี้ คือการผลิตดอก ถ้ามิใช่เป็นฤดูกาลเข้าพรรษาแล้วจะไม่ผลิตดอกออกมาให้เห็นเลย จนชาวบ้านขนานนามว่า ต้นเข้าพรรษา หรือเมื่อผลิตดอกออกมาก็เรียกว่าดอกเข้าพรรษาในทางพฤกษศาสตร์ กล่าวว่าเป็นดอกไม้ตระกูลขิง ข่า เป็นพันธุ์ไม้ที่อยู่ในตระกูล GLOOBBA เป็นไม้ล้มลุกที่มีเหง้าอยู่ใต้ดิน เมื่อได้รับน้ำฝนก็จะแตกใบออกดอกในช่วงที่ฝนตกลงมาหรือช่วงหน้าฝน ซึ่งตรงกับช่วงฤดูกาลเข้าพรรษาของทุก ๆ ปี ชาวอำเภอพระพุทธบาทนิยมชมชอบที่จะเอาดอกเข้าพรรษา ตักบาตรดอกไม้ ถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ในวันเข้าพรรษา ตามประเพณีที่จัดมาแต่โบราณกาล ณ ลานวัดพระพุทธบาท ถือกันว่าถ้าเอาดอกเข้าพรรษามาตักบาตรจะได้กุศลมาก เมื่อพระภิกษุสงฆ์รับภัตตาหารแล้วจะนำไปเป็นเครื่องสักการะวันทา รอยพระพุทธบาท ในพระมณฑป แล้วนำออกไปวันทาพระเจดีย์จุฬามณี เจดีย์ที่บรรจุพระเขี้ยวแก้วองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ห้างไปสักการะพระองค์ใหญ่ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ แล้วนำเข้าโบสถ์ประกอบพิธีสวดอธิษฐานเข้าพรรษา

จะเห็นว่า ดอกเข้าพรรษา มีบทบาทต่อประเพณีวันเข้าพรรษาของพระภิกษุสงฆ์และชาวพุทธ เป็นอย่างยิ่ง ชาวอำเภอพระพุทธบาท และชาวจังหวัดสระบุรีจึงยึดถือปฏิบัติกันมาแต่โบราณกาล จนทุกวันนี้ โดยใช้ดอกเข้าพรรษาเป็นสื่อ แห่งเดียวในโลกก็ว่าได้

ที่มา : m-culture

แหล่งที่มาของข้อมูล

https://www.m-culture.go.th/young/ewt_news.php?nid=416&filename=index